

Міністерство освіти і науки України

**Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»**

Кафедра музики і хореографії

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

до навчальної дисципліни

ОСНОВНИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ

(назва навчальної дисципліни)

здобувачів ступеня вищої освіти магістр

(назва рівня вищої освіти)

спеціальності 013 Початкова освіта

(шифр і назва спеціальності)

спеціалізації «Музика»

(назва спеціалізації)

Слов'янськ – 2016 р.

ЗМІСТ
навчально-методичних матеріалів
до навчальної дисципліни
«Основний музичний інструмент»
підготовки здобувачів ступеня вищої освіти магістр
спеціальності 013 Початкова освіта
спеціалізації «Музика»

1. Навчальна програма навчальної дисципліни.
2. Інструктивно-методичні матеріали до практичних занять із навчальної дисципліни.
3. Дидактичне забезпечення самостійної роботи здобувачів.
4. Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів.

Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»

Кафедра музики і хореографії

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВНИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ

(назва навчальної дисципліни)

підготовки здобувачів ступеня вищої
освіти магістр

(назва рівня вищої освіти)

спеціальності 013 Початкова освіта

(шифр і назва спеціальності)

спеціалізації «Музика»

(назва спеціалізації)

Слов'янськ – 2016 р.

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО КАФЕДРОЮ МУЗИКИ І ХОРЕОГРАФІЇ
ДЕРЖАВНОГО ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ «ДОНБАСЬКИЙ
ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

УКЛАДАЧІ ПРОГРАМИ:

Грищенко Т. А. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри музики і хореографії Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет».

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Одерій Л. Є. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної освіти Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет»;

Євтухова Т. А. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри природничо-математичних дисциплін Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет».

Рекомендовано до впровадження
науково-методичною радою
Державного вищого навчального закладу
«Донбаський державний педагогічний університет»

«17» лютого 2016 р.
протокол № 2

Перший проректор _____ Набока О. Г.

ВСТУП

Навчальна програма дисципліни «Основний музичний інструмент» складена відповідно до освітньої програми та навчального плану підготовки здобувачів ступеня вищої освіти «магістр» за спеціальністю 013 Початкова світа.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є опанування та розвиток навичок вільного володіння музичним інструментом.

Міждисциплінарні зв'язки: Методика навчання музики. Теорія музики та сольфеджіо. Історія музичного мистецтва.

Програма навчальної дисципліни містить такі змістові модулі:

1. Творчість композиторів першої половини ХХ ст.
2. Творчість композиторів радянської доби.

1. Мета і завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою вивчення навчальної дисципліни «Основний музичний інструмент» є підготовка студентів до вільного використання інструменту при проведенні уроку та позакласної музично-виховної роботи в загальноосвітній школі.

1. 2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Основний музичний інструмент» є:

- формування музично-педагогічної майстерності майбутніх вчителів, виховання їх творчих здібностей;
- художньо - виконавчий розвиток студентів ;
- накопичення виконавського "багажу" для проведення всіх видів музично-виховної і музично-пропагандистської роботи;

- оволодіння методикою викладання фортепіано у загальноосвітніх закладах.

1.3. За результатами вивчення дисципліни у здобувачів повинні бути сформовані такі компетентності:

загальні:

- спроможність засвоювати базові загальні знання зі спеціальних дисциплін, а також педагогіки, психології початкової школи;

- здатність застосовувати базові знання професії на практиці; володіти дослідницькими вміннями; розуміти специфіку художньо-образної мови кожного з стилів; принципи, методи і педагогічні умови навчання гри на фортепіано специфіку реалізації педагогічно-виконавського задуму на етапі слухання «живого» звучання фортепіано;

- здатність до відтворення фортепіанних творів різних епох, художніх напрямів, стилів, жанрів з урахуванням особливостей сприймання шкільної аудиторії;

спеціальні:

- здатність самостійно розучувати фортепіанні твори різних епох, художніх напрямків, стилів і жанрів на основі системи знань;

- здатність виконувати музичні твори та їх фрагменти з урахуваннями вікових особливостей сприймання шкільної аудиторії;

- здатність надавати образні словесні пояснення до зразків музичного мистецтва, емоційно і дохідливо розповідати школярам про музику; відбирати необхідні музичні приклади для проведення бесід, дискусій із проблем мистецтва, лекцій-концертів тощо;

- здатність підбирати на слух музичні мелодії з акомпанементом; реалізувати педагогічно-виконавський задум інтерпретацій музичних творів засобами вільного володіння фортепіано;

- готовність використовувати інструмент в музичному вихованні школярів, художньо-образні мови кожного стилю, принципи, методи і педагогічні умови навчання.

На вивчення навчальної дисципліни відведено 120 годин / 4 кредити ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1

Творчість композиторів першої половини XX ст.

Тема 1. Новаторство рис фортепіанної творчості композиторів першої половини XX ст. А. Шенберг, Б. Барток, П. Хіндеміт

Стильові ознаки: відхід від класичних традицій, вплив експресіонізму, пошуки нових форм, технік композиції (серійна, додекафонія, сонористика, пуантилізм), засобів музичної виразності (принципи атональності і політональності).

Творчий доробок ново віденця А. Шенберга.

Самобутні перетворення угорського селянського фольклору, життєва змістовність, гуманізм творчості Б. Бартока.

П. Хіндеміт – новаторство та протиріччя творчого шляху від музичного модернізму до поглиблення й розуміння етичного сенсу, виховного значення музичного мистецтва.

Тема 2. Відбиття джазу у класичні традиції: вплив на творчість К. Дебюссі, М. Равеля, Дж. Гершвіна, Д. Мійо

Соціокультурний контекст джазу як художнього явища: генезис, потенційні можливості.

Жанрові ознаки джазу: природна імпровізаційність формування, складна, багатопланова ритмічна структура (синкопування, поліритмія), відмінності від академічного фразування.

Вплив джазу на творчість К. Дебюссі, М. Равеля, Дж. Гершвіна, Д. Мійо. Стильові ознаки джазу: специфічне звуковидобуванням – розмаїття

звуконаслідувальних та звукозображальних елементів, упровадження відхилень від темперацій..

Тема 3. Фортепіанні твори Дж. Гершвіна (1899-1937)

Фортепіанні твори Дж. Гершвіна. Застосування джазу як специфічного американського народного мистецтва. Риси джазового стилю. «Рапсодія у блюзових тонах», прелюдії.

Змістовий модуль 2

Творчість композиторів радянської доби

Тема 4. Творчість російських радянських композиторів-новаторів поч. ХХ ст. Сильові ознаки фортепіанного доробку С. Прокоф'єва

Характерні риси фортепіанної творчості С. Прокоф'єва – цілісний оптимістичний світогляд, жанрове і тематичне розмаїття, епічна поетика та національний характер мелодизму.

Токатність, остинатність ритмічного руху, театральність музичного мислення на прикладі сонат та фортепіанних мініатюр «Швидкоплинності».

Тема 5. Риси стилю фортепіанної творчості Д. Шостаковича (1906-1975)

Риси стилю фортепіанної творчості Д. Шостаковича.

Соціальна тематика, конфліктно-контрастна драматургія. Тяжіння до концептуальності, жанрове розмаїття у фортепіанній творчості Д.Шостаковича.

24 прелюдії та фуґи – приклад поліфонічного мислення композитора, широкий спектр інтонаційно-сильових витоків, створення образів-інтонацій.

Тема 6. Поєднання світу музики Сходу з європейською професійною традицією у фортепіанних творах А. Хачатуряна

Святковість, тематична яскравість, танцювальність, мелодійна та гармонійна барвистість притаманні фортепіанному доробку А. Хачатуряна. Аналіз творів: «Дитячий альбом» (2 зошита), поема, токато.

Емоційна насиченість, декоративність, ритмічна імпульсивність та поліфонічність сюїти з музики до драми «Маскарад».

Тематика, жанри фортепіанної музики Д. Кабалевського. Риси стилю – ліричний стрій музики, пісенна основа мелодики, гомофонно-гармонійний склад, ладова своєрідність діатоніки.

Розвиток класичної лінії відображення фольклору, тяжіння до синтезу з поезії, зв'язок з російською пісенністю у творах Г.Свиридова.

Жанрова різноманітність фортепіанної творчості А. Бабаджаняна.

Тема 7. Стилїстика та образний склад фортепіанних творів Д. Кабалевського. Стилїстика та образний склад фортепіанних творів Г. Свиридова та А. Бабаджаняна

Тематика, жанри фортепіанної музики Д. Кабалевського. Риси стилю – ліричний стрій музики, пісенна основа мелодики, гомофонно-гармонійний склад, ладова своєрідність діатоніки.

Розвиток класичної лінії відображення фольклору, тяжіння до синтезу з поезії, зв'язок з російською пісенністю у творах Г.Свиридова.

Жанрова різноманітність фортепіанної творчості А. Бабаджаняна.

Тема 8. Фортепіанний доробок В. Гаврилїна, С. Губайдуліної, О. Рибнікова, С. Слонїмського, Б. Чайковського, А. Шнїтке

Полїстилїстика як властивість музичної культури другої половини ХХ столїття. Стилїсові орієнтації на композиторів нововїденської школи, опанування серійної технікою композиції; застосування сонористики, алеаторики.

Запровадження розмаїття композиторських технік, типів звуковисотної організації, відтворення загальних форм звучання різних історичних стилів.

Тенденція відродження романтичних традицій; взаємопроникнення стилів. Розвиток фольклорної лінії різними техніками сучасної композиції.

3. Рекомендована література

1. Алексеев А. Д. Методика обучения игры на фортепиано / А. Д. Алексеев. – М., 1978. – 267 с.
2. Алексеев А. Д. История фортепианного искусства. : Учебник. В 3-х ч. / А. Д. Алексеев. – М., 1988. – 388 с.
3. Арчажникова Л. Г. Профессия – учитель музыки / Л. Г. Арчажникова. – М., 1984. – 210 с.
4. Баренбойм Л. Б. Вопросы фортепианной педагогики и исполнительства / Л. Б. Баренбойм. – Л., 1969. – 315 с.
5. Баренбойм Л.А. Путь к музицированию / Баренбойм Л.А. – Л., 1979. – 215 с.
6. Бергер М. А. Современная концепция и методика обучения музыке / М. А. Бергер. – СПб. : Каро, 2004. – 368 с.
7. Вендрова Т. Е. Воспитание музыкой: Из опыта работы / Сост. Т. Е. Вендрова, И.В. Пигареева. – М., 1991. – 127 с.
8. Выготский Л. С. Психология искусства / Л. С. Выготский. – М., 1968. – 286 с.
9. Голубовская Н. О. О музыкальном исполнительстве / Н. О. Голубовская. – Л., 1985. – 215 с.
10. Готсдинер А. Л. Музыкальная психология: учебн. пособие / А. Л. Готсдинер. – М., 1993. – 258 с.
11. Гофман И. Фортепианная игра. Ответы на вопросы о фортепианной игре / И. Гофман. – М., 1961. – 285 с.
12. Гуренко Е. Г. Исполнительское искусство: методические проблемы / Е. Г. Гуренко. – Новосибирск, 1985. – 185 с.
13. Зильберквит М. Мир музыки / М. Зильберквит. – М., 1988. – 126 с.
14. Крип'якевич І. Історія української культури / І. Крип'якевич. – К., 1994. – 350 с.
15. Мистецтво України.: Енциклопедія в 5 т. – К., 1995. – 421 с.

16. Українська культура: історія і сучасність: навч. посібник / За ред. Черепанової С. О. – Львів, 1994. – 156 с.
17. Коган Г. М. Работы пианиста / Г. М. Коган. – М., 1963. – 345 с.
18. Крупенина А. Л. Эффективный учитель. Практическая психология / А. Л. Крупенина, И. М. Крохина – Ростов на Дону, 1995. – 220 с.
19. Либерман Ю. Л. Работа над фортепианной техникой / Ю. Л. Либерман. – М., 1971. – 265 с.
20. Львова Ю. Л. Творческая лаборатория учителя. Книга для учителя / Ю. Л. Львова. – М., 1992. – 221 с.
21. Малинковская А. Фортепианно-исполнительское интонирование / А. Малинковская. – М., 1990. – 210 с.
22. Маккинон Л. Игра наизусть / Л. Маккинон. – Л., 1967 – 111 с.
23. Мартинсен К. А. Индивидуальная фортепианная техника / К. А. Мартинсен – М., 1966. – 312 с.
24. Медушевский В. В. Интонационная форма музыки / В. В. Медушевский. – М., 1993. – 315 с.
25. Москаленко В. Г. Творческий аспект музыкальной интерпретации. К проблеме анализа / В. Г. Москаленко. – К., 1994. – 118 с.
26. Музыкальная психология. Хрестоматия // Сост. М. С. Старчеус. – М., 1992. – 321 с.
27. Назайкинский Е. В. О психологии музыкального восприятия / Е. В. Назайкинский. – М., 1972. – 285 с.
28. Нейгауз Г. Г. Об искусстве фортепианной игры / Г. Г. Нейгауз. – М., 1982. – 400 с.
29. Падалка Г. М. Учитель, музыка, діти. / Г. М. Падалка. – К., 1982. – 226 с.
30. Падалка Г. М. Музична педагогіка. Курс лекцій з актуальних проблем. Викладання муздисциплін в системі педагогічної освіти / Г. М. Падалка. – Херсон, 1995. – 158 с.

31. Ростовський О. Я. Художньо-педагогічний аналіз музичних творів у школі / Ростовський О. Я. – К., 1989. – 320 с.

4. Форма підсумкового контролю результатів навчання –

Іспит

5. Засоби діагностики результатів навчання –

академічні концерти, поточне опитування

Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»

Кафедра музики і хореографії

ІНСТРУКТИВНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

до навчальної дисципліни

ОСНОВНИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ

(назва навчальної дисципліни)

підготовки здобувачів ступеня вищої

освіти магістр

(назва рівня вищої освіти)

спеціальності **013 Початкова освіта**

(шифр і назва спеціальності)

спеціалізації **«Музика»**

(назва спеціалізації)

Укладач:

кандидат педагогічних наук,

доцент кафедри музики і

хореографії Грищенко Т. А.

Слов'янськ – 2016

Тема заняття: Творчість композиторів першої половини ХХ ст. Новаторство рис фортепіанної творчості композиторів першої половини ХХ ст. А. Шенберг (1874-1951), Б. Барток (1881-1945), П. Хіндеміт (1895-1963).

Мета вивчення: Ознайомитись з стилістичними ознаками композиторів першої половини ХХ ст.

Обсяг навчального часу: 4 години

Обладнання: ілюстрований матеріал, методична література з фортепіанної педагогіки

План заняття:

I. Обговорення теоретичних питань.

1. Аналіз класичних традицій та вплив експресіонізму, пошуки нових форм, технік композиції у творах композиторів початку ХХ ст.

2. Сутність перетворень угорського селянського фольклору у творах Б. Бартока.

3. Новаторство творів П. Хіндеміта та А. Шенберга.

II. Прослуховування та аналіз музичних творів.

Література:

1. Алексеев А. Д. Методика обучения игры на фортепиано / А. Д. Алексеев – М., 1978. – 267 с.
2. Алексеев А. Д. История фортепианного искусства. : Учебник. В 3-х ч. / А. Д. Алексеев – М., 1988. – 388 с.
3. Баренбойм Л. Б. Вопросы фортепианной педагогики и исполнительства / Л. Б. Баренбойм– Л., 1969. – 315 с.
4. Баренбойм Л. А. Путь к музицированию. Исследование /Л. Баренбойм. – 2-е изд., доп. – Л. : Советский композитор, 1979. – 352 с.
5. Нейгауз Г. Г. Об искусстве фортепианной игры / Г. Г. Нейгауз – М., 1982. – 400 с.

Нотна література:

1. Барток Б. Мікрокосмос – 153 п'єси в 6 зошитах Allegrobarbaro. Бурлеска op.8 № 3.

2. Хіндеміт П. Цикл прелюдій та фуг. “Ludustonalis” Інтерлюдія.
3. Шенберг А. 3 п'єси для фо-но ор.11.6 маленьких п'єс. Гавот з сюїти ор. 25

Основні завдання для засвоєння навчального матеріалу та поточного контролю:

1. Охарактеризуйте стильові ознаки: відхід від класичних традицій, вплив експресіонізму, пошуки нових форм, технік композиції (серійна, додекафонія, сонористика, пуантилізм), засобів музичної виразності (принципи атональності, і політональності).

2. Аналіз творчого доробку нововіденця А. Шенберга.

3. Розкрити сутність самобутніх перетворень угорського селянського фольклору, життєву змістовність, гуманізм творчості Б. Бартока.

4. Проаналізуйте творчість П. Хіндеміта – новаторство та протиріччя творчого шляху від музичного модернізму до поглиблення й розуміння етичного сенсу, виховного значення музичного мистецтва.

Питання та завдання для самоконтролю та самостійної роботи:

1. Проаналізувати стилістичні особливості фортепіанних творів композиторів початку ХХ ст. (тематика, жанр, структура).

2. Проаналізувати проблеми виконавської інтерпретації творів А. Шенберг, Б. Барток, П. Хіндеміт.

Тема заняття: Вплив джазової музики на творчість композиторів кінця ХІХ ст. початку ХХ ст. Відбиття джазу у класичні традиції: вплив на творчість К. Дебюссі, М. Равеля, Дж. Гершвіна, Д. Мійо.

Мета вивчення: Ознайомлення з стилістикою фортепіанних творів К. Дебюссі, М. Равеля, Дж. Гершвіна, Д. Мійо для кращого розуміння і інтерпретації.

Обсяг навчального часу: 4 години

Обладнання: ілюстрований матеріал, методична література з фортепіанної педагогіки, відеоматеріал.

План заняття:

I. Обговорення теоретичних питань.

1. Жанрові ознаки джазу: природна імпровізаційність формування, складна, багатопланова ритмічна структура (синкопування, поліритмія), відмінності від академічного фразування.

2. Вплив джазу на творчість К.Дебюссі, М. Равеля, Дж. Гершвіна, Д. Мійо. Аналіз творів.

3. Розгляд стильових ознак джазу. Аналіз творів.

II. Прослуховування музики.

III. Перегляд відеоматеріалів.

Література:

1. Алексеев А. Д. Методика обучения игры на фортепиано / А. Д. Алексеев – М., 1978. – 267 с.
2. Баренбойм Л. Б. Вопросы фортепианной педагогики и исполнительства / Л. Б. Баренбойм – Л., 1969. – 315 с.
3. Баренбойм Л. А. Путь к музицированию. Исследование /Л. А. Баренбойм. – 2-е изд., доп. – Л. : Советский композитор, 1979. – 352 с.
4. Нейгауз Г. Г. Об искусстве фортепианной игры / Г. Г. Нейгауз – М., 1982. – 400 с.

Нотна література:

1. Гершвин Д. Три прелюдії. Рапсодія у блюзових тонах.
2. Дебюссі К. 24 прелюдії (в 2х зошитах). Цикл “Дитячий куток”, “Бергамаська сюїта”. Маленька сюїта (в 4 руки). “Біле та чорне”. – 3 п’єси для 2х фп.
3. Равель М. Старовинний менует. Павана. “Гра води”. Цикл “Відбиття”. Сонатина. Цикли. “Моя матінка-гусиня”, “Благородний та сентиментальний вальси”, ”Пам’яті Куперена”. Болеро (головна тема).

Основні завдання для засвоєння навчального матеріалу та поточного контролю:

1. Охарактеризувати соціокультурний контекст джазу як художнього явища: генезис, потенційні можливості.

2. Розкрити жанрові ознаки джазу: природна імпровізаційність формування, складна, багатопланова ритмічна структура (синкопування, поліритмія), відмінності від академічного фразування.

3. Вплив джазу на творчість К.Дебюссі, М.Равеля, Дж.Гершвіна, Д.Мійо.

4. Дати характеристику стильовим ознакам джазу: специфічне звуковидобування – розмаїття звуконаслідувальних та звукозображальних елементів, упровадження відхилень від темперацій.

Питання та завдання для самоконтролю та самостійної роботи:

1. Розглянути стильові ознаки джазу: специфічне звуковидобування - розмаїття звуконаслідувальних та звукозображальних елементів, упровадження відхилень від темперацій в зв'язку з виконавськими завданнями.

2. Розглянути вплив джазу на творчість К. Дебюссі, М. Равеля, Дж. Гершвіна, Д. Мійо. Проблеми виконання.

Тема заняття: Фортепіанні твори Дж. Гершвіна (1899-1937).

Мета вивчення: Ознайомлення з рисами стилю фортепіанних творів Дж. Гершвіна для кращого розуміння і інтерпретації.

Обсяг навчального часу: 4 години

Обладнання: ілюстрований матеріал, методична література з фортепіанної педагогіки, відеоматеріал.

План заняття:

I. Обговорення теоретичних питань.

1.Джаз як американське народне мистецтво.

2. Вплив американського джазу на творчість Дж. Гершвіна.

II. Прослуховування музики.

III. Перегляд відеоматеріалів.

Література:

1. Алексеев А. Д. Методика обучения игры на фортепиано / А. Д. Алексеев – М., 1978. – 267 с.
2. Баренбойм Л. Б. Вопросы фортепианной педагогики и исполнительства / Л. Б. Баренбойм – Л., 1969. – 315 с.
3. Баренбойм Л. А. Путь к музицированию. Исследование /Л. А. Баренбойм. – 2-е изд., доп. – Л. : Советский композитор, 1979. – 352 с.
4. Нейгауз Г. Г. Об искусстве фортепианной игры / Г. Г. Нейгауз – М., 1982. – 400 с.

Потна література:

1. Гершвин Д. Три прелюдії. Рапсодія у блюзових тонах.

Основні завдання для засвоєння навчального матеріалу та поточного контролю:

1. Застосування джазу як специфічного американського народного мистецтва.
2. Аналіз рис джазового стилю. «Рапсодія у блюзових тонах», прелюдії.

Питання та завдання для самоконтролю та самостійної роботи:

1. Проаналізувати виконавські завдання в творах Дж. Гершвіна.
2. Аналіз рис джазового стилю. «Рапсодія у блюзових тонах», прелюдії (гармонія, фразування, педалізація, імпровізаційність).

Тема заняття: Творчість російських радянських композиторів-новаторів поч. ХХ ст. Сильові ознаки фортепіанного доробку С. Прокоф'єва (1891-1953).

Мета вивчення: Вивчення творчості радянських композиторів-новаторів поч. ХХ ст.

Обсяг навчального часу: 4 години

Обладнання: ілюстрований матеріал, методична література з фортепіанної педагогіки, відеоматеріал.

План заняття:

I. Обговорення теоретичних питань.

1. Характерні риси фортепіанної творчості С.Прокоф'єва – цілісність, оптимістичний світогляд, жанрове і тематичне розмаїття, епічна поетика та національний характер мелодизму.

2. Токатність, остинатність ритмічного руху, театральність музичного мислення на прикладі сонат та фортепіанних мініатюр «Швидкоплинності»

II. Прослуховування музики.

III. Перегляд відеоматеріалів.

Література:

1. Алексеев А. Д. Методика обучения игры на фортепиано / А. Д. Алексеев – М., 1978. – 267 с.
2. Баренбойм Л. Б. Вопросы фортепианной педагогики и исполнительства / Л. Б. Баренбойм – Л., 1969. – 315 с.
3. Баренбойм Л. А. Путь к музицированию. Исследование /Л. А. Баренбойм. – 2-е изд., доп. – Л. : Советский композитор, 1979. – 352 с.
4. Коган Г. М. Работа пианиста / Г. М. Коган – М., 1963. – 345 с.
5. Нейгауз Г. Г. Об искусстве фортепианной игры / Г. Г. Нейгауз – М., 1982. – 400 с.

Нотна література:

1. Прокоф'єв С. Дитяча музика. Казки старої бабусі. Ромео та Джуль'єтта (10 п'єс з балета). Гавот(з музики до спектаклю “Гамлет”). Швидкоплинності. Сонати. Сонатини. П'єси з балету “Попелюшка”.

Основні завдання для засвоєння навчального матеріалу та поточного контролю:

1.Охарактеризуйте риси фортепіанної творчості С. Прокоф'єва – цілісність оптимістичний світогляд, жанрове і тематичне розмаїття, епічна поетика та національний характер мелодизму.

2. Проаналізуйте сонати та фортепіанні мініатюри «Швидкоплинності» С. Прокоф'єва, пов'язуючи з рисами стилю.

Питання та завдання для самоконтролю та самостійної роботи:

1. Ознайомлення з жанровими особливостями творчості С. Прокоф'єва.
2. Аналіз стильових особливостей творів С. Прокоф'єва для вирішення піаністичних завдань (гармонія, динаміка, фразування, педалізація).

Тема заняття: Риси стилю фортепіанної творчості Д. Шостаковича (1906-1975).

Мета вивчення: Ознайомлення з новаторськими пошуками Д. Шостаковича в фортепіанній музиці.

Обсяг навчального часу: 4 години

Обладнання: ілюстрований матеріал, методична література з фортепіанної педагогіки, відеоматеріал.

План заняття:

I. Обговорення теоретичних питань.

1. Жанрове розмаїття у фортепіанній творчості Д.Шостаковича.
2. 24 прелюдії та фуги-приклад поліфонічного мислення композитора.

II. Прослуховування музики.

III. Перегляд відеоматеріалів.

Література:

1. Алексеев А. Д. Методика обучения игры на фортепиано / А. Д. Алексеев – М., 1978. – 267 с.
2. Баренбойм Л. Б. Вопросы фортепианной педагогики и исполнительства / Л. Б. Баренбойм – Л., 1969. – 315 с.
3. Баренбойм Л. А. Путь к музицированию. Исследование /Л. А. Баренбойм. – 2-е изд., доп. – Л. : Советский композитор, 1979. – 352 с.
4. Коган Г. М. Работа пианиста / Г. М. Коган – М., 1963. – 345 с.

5. Нейгауз Г. Г. Об искусстве фортепианной игры / Г. Г. Нейгауз – М., 1982. – 400 с.

Нотна література:

1. Шостакович Д. 3 фантастичні танці. Танці ляльок. 24 прелюдії та фуґи. Концертино для фп. з орк.

Основні завдання для засвоєння навчального матеріалу та поточного контролю, його обговорення, самостійного вивчення та осмислення):

1. Охарактеризувати соціальну тематику, тяжіння до концептуальності, жанрове розмаїття у фортепіанній творчості Д. Шостаковича.
2. Дати аналіз поліфонічним творам Д. Шостаковича (прелюдії та фуґи).

Питання та завдання для самоконтролю та самостійної роботи:

1. Аналіз фактури, гармонії, фразування, педалізації у творах Д. Шостаковича – вирішення виконавських проблем
2. Аналіз поліфонічного мислення композитора (широкий спектр інтонаційно–стильових витоків, створення образів–інтонацій). 24 прелюдії і фуґи.

Тема заняття: Поєднання світу музики Сходу з європейською професійною традицією у фортепіанних творах А. Хачатуряна (1903-1978). Тема утілення теми Вітчизни, теми юності у фортепіанній спадщині Д. Кабалевського.

Мета вивчення: Аналіз стилістики творів А. Хачатуряна, Д. Кабалевського для кращого розуміння і інтерпретації.

Обсяг навчального часу: 4 години

Обладнання: ілюстрований матеріал, методична література з фортепіанної педагогіки, відеоматеріал.

План заняття:

I. Обговорення теоретичних питань.

1. Святковість, тематична яскравість, танцювальність, мелодійна та гармонійна барвистість притаманні фортепіанному доробку А. Хачатуряна. Аналіз творів: Дитячий альбом (2 зошита), поема, токато.

2. Тематика, жанри фортепіанної музики Д. Кабалевського.

II. Прослуховування музики.

III. Перегляд відеоматеріалів.

Література:

1. Алексеев А. Д. Методика обучения игры на фортепиано / А. Д. Алексеев – М., 1978. – 267 с.
2. Баренбойм Л. Б. Вопросы фортепианной педагогики и исполнительства / Л. Б. Баренбойм – Л., 1969. – 315 с.
3. Баренбойм Л. А. Путь к музицированию. Исследование /Л. А. Баренбойм. – 2-е изд., доп. – Л. : Советский композитор, 1979. – 352 с.
4. Коган Г. М. Работа пианиста / Г. М. Коган – М., 1963. – 345 с.
5. Нейгауз Г. Г. Об искусстве фортепианной игры / Г. Г. Нейгауз – М., 1982. – 400 с.

Нотна література:

1. Кабалевський Д. 24 прелюдії, 30 дитячих п'єс. Легкі варіації. Варіації на тему Глінки. Сонати. Сонатини. Прелюдії та фуги. Весняні танці.
2. Хачатурян А. Дитячий альбом (2 зошити). Поема. Токата. Сюїта з музики до драми “Маскарад”.

Основні завдання для засвоєння навчального матеріалу та поточного контролю:

1. Проаналізуйте характерні риси творчості А. Хачатуряна: святковість, тематична яскравість, танцювальність, мелодійна та гармонійна барвистість(драма «Маскарад», Дитячий альбом , поема, токата).
2. Розкрити тематику та жанри фортепіанної музики Д. Кабалевського.
3. Дати характеристику рисам стилю Д. Кабалевського.

Питання та завдання для самоконтролю та самостійної роботи:

1. Аналіз фактури, гармонії, фразування, педалізації у творах А. Хачатуряна - вирішення виконавських проблем

2. Проаналізувати рису стилю Д. Кабалевського (ліричний стрій музики, пісенна основа мелодики, гомофонно-гармонійний склад, ладова своєрідність діатоніки) для кращого розуміння і інтерпретації.

Тема заняття: Стилїстика та образний склад фортепіанних творів Г. Свиридова (нар.1915) та А. Бабаджаняна (нар.1921).

Мета вивчення: Аналіз стилїстики творів Г. Свиридова та А. Бабаджаняна для кращого розуміння і інтерпретації.

Обсяг навчального часу: 3 години

Обладнання: ілюстрований матеріал, методична література з фортепіанної педагогіки, відеоматеріал.

План заняття:

I. Обговорення теоретичних питань.

1. Розвиток класичної лінії відображення фольклору, тяжіння до синтезу з поезії, зв'язок з російською пісенністю у творах Г. Свиридова.

2. Жанрове розмаїття фортепіанних творів А. Бабаджаняна.

II. Прослуховування музики.

III. Перегляд відеоматеріалів.

Література:

1. Алексеев А. Д. Методика обучения игры на фортепиано / А. Д. Алексеев – М., 1978. – 267 с.
2. Баренбойм Л. Б. Вопросы фортепианной педагогики и исполнительства / Л. Б. Баренбойм – Л., 1969. – 315 с.
3. Баренбойм Л. А. Путь к музицированию. Исследование /Л. А. Баренбойм. – 2-е изд., доп. – Л. : Советский композитор, 1979. – 352 с.
4. Коган Г. М. Работа пианиста / Г. М. Коган – М., 1963. – 345 с.
5. Нейгауз Г. Г. Об искусстве фортепианной игры / Г. Г. Нейгауз – М., 1982. – 400 с.

Нотна література:

1. Бабаджанян А. Прелюдія. Вагаршапатський танець. Варіації. Поема. Ноктюрн h-moll. Поліфонічна соната. Для 2х фо-но. Армянська рапсодія.
2. Свиридов Г. Альбом п'єс для дітей. Віденський марш. П'єси.

Основні завдання для засвоєння навчального матеріалу та поточного контролю:

1. Проаналізуйте характерні риси творчості Г. Свиридова: розвиток класичної лінії відображення фольклору, тяжіння до синтезу з поезії, зв'язок з російською пісенністю.

2. Охарактеризувати жанрове розмаїття А. Бабаджаняна.

Питання та завдання для самоконтролю та самостійної роботи:

1. Аналіз фактури, гармонії, фразування, педалізації у творах Г. Свиридова для вирішення виконавських проблем .

2. Проаналізувати гармонію, фразування, динаміку, педалізацію у творах А. Бабаджаняна.

Тема заняття: Фортепіанний доробок В.Гавриліна (нар. 1939), С. Губайдуліної (нар.1931), О. Рибнікова (нар.1945), С. Слоніського (нар.1932), Б. Чайковського (нар.1925), А. Шнітке (1934-1998).

Мета вивчення: Аналіз стилістики творів композиторів другої половини ХХ ст.

Обсяг навчального часу: 3 години

Обладнання: ілюстрований матеріал, методична література з фортепіанної педагогіки, відеоматеріал.

План заняття:

I. Обговорення теоретичних питань.

1. Полістилістика як властивість музичної культури другої половини ХХ ст. Сильові орієнтації на композиторів нововіденської школи, опанування серійної технікою композиції; застосування сонористики, алеаторики.

2. Запровадження розмаїття композиторських технік, типів звуковисотної організації, відтворення загальних форм звучання різних історичних стилів.

3. Відродження романтичних традицій; взаємопроникнення стилів. Розвиток фольклорної лінії різними техніками сучасної композиції.

II. Прослуховування музики.

III. Перегляд відеоматеріалів.

Література:

1. Алексеев А. Д. Методика обучения игры на фортепиано / А. Д. Алексеев – М., 1978. – 267 с.
2. Баренбойм Л. Б. Вопросы фортепианной педагогики и исполнительства / Л. Б. Баренбойм – Л., 1969. – 315 с.
3. Баренбойм Л. А. Путь к музицированию. Исследование /Л. А. Баренбойм. – 2-е изд., доп. – Л. : Советский композитор, 1979. – 352 с.
4. Коган Г. М. Работа пианиста / Г. М. Коган – М., 1963. – 345 с.
5. Нейгауз Г. Г. Об искусстве фортепианной игры / Г. Г. Нейгауз – М., 1982. – 400 с.

Нотна література:

1. Гаврилін В. Сонатина. Старовинні танці. 2 збірники п'єс. Твори для фо-но в 2 та 4 руки (64 п'єси). Соната.
2. Губайдуліна С. Соната. Сонатина. Варіації на татарську пісню "Enine". 8 прелюдій. Чакона. Збірник дитячих п'єс "Музичні іграшки". Концерт для фо-но з оркестром.
3. Рибніков О. Соната "Хороводи". Токата. Соната №2. 3 балетні сцени. Концерт.
4. Слонімський С. Соната. Три грації: сюїта в формі варіацій. Дитячі п'єси. Колористична фантазія. "Капельные пьески" (дитяча музика).
5. Шнітке А. 2 концерти для фо-но з оркестром.. Соната. П'єси.

Основні завдання для засвоєння навчального матеріалу та поточного контролю:

1. Охарактеризувати характерну особливість музичної культури другої половини ХХ ст.

2. Сильові орієнтації на композиторів нововіденської школи, опанування серійної технікою композиції; застосування сонористики, алеаторики.

3. Розкрийте тенденції відродження романтичних традицій; взаємопроникнення стилів.

4. Аналіз фольклорної лінії різними техніками сучасної композиції.

Питання та завдання для самоконтролю та самостійної роботи:

1. Аналіз фактури, гармонії, фразування, педалізації у творах В. Гавриліна, С. Губайдуліної, О. Рибникова, С. Слонимського, Б. Чайковського, А. Шнітке для вирішення виконавських проблем.

Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»

Кафедра музики і хореографії

ДИДАКТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ІЗ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВНИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ

(назва навчальної дисципліни)

підготовки здобувачів ступеня вищої

освіти магістр

(назва рівня вищої освіти)

спеціальності 013 Початкова освіта

(шифр і назва спеціальності)

спеціалізації музика

(назва спеціалізації)

Укладач:

кандидат педагогічних наук,

доцент кафедри музики і

хореографії Грищенко Т. А.

№ теми	Завдання	Рекомендована література	Форма контролю
Тема 1.	1. Підготовка до практичного заняття «Новаторство рис фортепіанної творчості композиторів першої половини ХХ ст. А.Шенберг (1874-1951), Б.Барток (1881-1945), П.Хіндеміт (1895-1963)».	1; 2; 12; 16; 22; 38; 47. Інтернет-ресурси	1. Конспект психолого-педагогічної, методичної, музикознавчої літератури у відповідності до питань практичного заняття. 2. Словник музичних термінів.
Тема 2.	Підготовка до практичного заняття «Відбиття джазу у класичні традиції: вплив на творчість К.Дебюссі, М. Равеля, Дж. Гершвіна, Д. Мійо».	1; 2; 12; 16; 22; 38; 47. Інтернет-ресурси	1. Виконання музичного твору з педагогічним коментарем у відповідності до питань практичного заняття.
Тема 3.	Підготовка до практичного заняття «Фортепіанні твори Дж. Гершвіна (1899-1937)».	1; 2; 12; 16; 22; 38; 47. Інтернет-ресурси	1. Конспект психолого-педагогічної, методичної, музикознавчої літератури у відповідності до питань практичного заняття. 2. Словник музичних термінів.
Тема 4.	Підготовка до практичного заняття «Творчість російських радянських композиторів-новаторів поч. ХХ ст. Сильові ознаки фортепіанного доробку С. Прокоф'єва(1891-1953)».	1; 2; 12; 16; 22; 38; 47. Інтернет-ресурси	1. Конспект психолого-педагогічної, методичної, музикознавчої літератури у

			<p>відповідності до питань практичного заняття.</p> <p>2. Виконання музичного твору з педагогічним коментарем у відповідності до питань практичного заняття.</p>
Тема 5.	<p>Підготовка до практичного заняття «Риси стилю фортепіанної творчості Д. Шостаковича (1906-1975)».</p>	<p>1; 2; 12; 16; 22; 38; 47.</p> <p>Інтернет-ресурси</p>	<p>1. Конспект психолого-педагогічної, методичної, музикознавчої літератури у відповідності до питань практичного заняття.</p> <p>2. Виконання музичного твору з педагогічним коментарем у відповідності до питань практичного заняття.</p> <p>3. Словник музичних термінів.</p>
Тема 6.	<p>Підготовка до практичного заняття «Поєднання світу музики Сходу з європейською професійною традицією у фортепіанних творах А. Хачатуряна (1903-1978). Утілення теми Вітчизни, теми юності у фортепіанній спадщині Д. Кабалевського».</p>	<p>1; 2; 12; 16; 22; 38; 47.</p> <p>Інтернет-ресурси</p>	<p>1. Конспект психолого-педагогічної, методичної, музикознавчої літератури у відповідності до питань практичного заняття.</p>

			<p>2. Виконання музичного твору з педагогічним коментарем у відповідності до питань практичного заняття.</p> <p>3. Словник музичних термінів.</p>
Тема 7.	<p>Підготовка до практичного заняття</p> <p>«Стилістика та образний склад фортепіанних творів Г. Свиридова (нар.1915). та А. Бабаджаняна (нар.1921)».</p>	<p>1; 2; 12; 16; 22; 38; 47.</p> <p>Інтернет-ресурси</p>	<p>1. Конспект психолого-педагогічної, методичної, музикознавчої літератури у відповідності до питань практичного заняття.</p> <p>2. Виконання музичного твору з педагогічним коментарем у відповідності до питань практичного заняття.</p> <p>3. Словник музичних термінів.</p>
Тема 8.	<p>Підготовка до практичного заняття «Фортепіанний доробок В. Гавриліна (нар. 1939), С. Губайдуліної (нар.1931), О. Рибнікова (нар.1945), С. Слонімського (нар.1932), Б. Чайковського (нар.1925), А. Шнітке (1934-1998)».</p>	<p>1; 2; 12; 16; 22; 38; 47.</p> <p>Інтернет-ресурси</p>	<p>1. Конспект психолого-педагогічної, методичної, музикознавчої літератури у відповідності до питань практичного заняття.</p>

			<p>2. Виконання музичного твору з педагогічним коментарем у відповідності до питань практичного заняття.</p> <p>3. Словник музичних термінів.</p>
--	--	--	---

Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»

Кафедра музики і хореографії

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ
ІЗ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОСНОВНИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ
(назва навчальної дисципліни)

підготовки здобувачів ступеня вищої
освіти магістр
(назва рівня вищої освіти)

спеціальності 013 Початкова освіта
(шифр і назва спеціальності)

спеціалізації «Музика»
(назва спеціалізації)

Укладач:

кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри музики і
хореографії Грищенко Т.А.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни повинні містити розподіл балів під час поточного контролю та підсумкового контролю відповідно до робочої навчальної програми.

Поточний контроль результатів навчання з навчальної дисципліни «Основний музичний інструмент» проводиться за такими формами:

- а) під час лекційних занять;
- б) під час практичних (семінарських, лабораторних) занять:
 - опитування або тестування;
 - оцінка виконання ситуаційних вправ та завдань під час заняття;
- в) за результатами виконання завдань самостійної роботи:
 - оцінка виконання домашніх завдань під час заняття;
 - оцінка підготовки глосарію, презентацій;
 - обговорення матеріалів рефератів під час практичних занять;
 - обговорення матеріалів доповідей із поставленого проблемного питання, проведення дискусій, підведення резюме з цього питання під час практичного заняття тощо.

Підсумковий контроль результатів навчання з навчальної дисципліни «Основний музичний інструмент» проводиться у формі заліку, екзамену .

Сумарна підсумкова оцінка, яку здобувач може отримати за результатами семестрового контролю, складається з кількості балів, отриманих за результатами поточного контролю знань під час семестру, та кількості балів, отриманих під час контрольного заходу.

Результати підсумкових заходів оцінюються за 100-бальною накопичувальною шкалою з подальшою трансформацією у національну шкалу оцінювання.

Шкала оцінювання: національна та накопичувальна 100-бальна

За 100-бальною шкалою	За національною шкалою
90 – 100 балів	відмінно
89 – 75 балів	добре
60 – 74 балів	задовільно
26 – 59 балів	незадовільно
0 – 25 балів	неприйнято

Фактична кількість балів, отримана здобувачем за результатами поточного контролю або підсумками контрольного заходу, переводиться в національну шкалу оцінювання за такими критеріями:

A – оцінка «відмінно» (90 – 100 балів) виставляється за глибокі знання навчального матеріалу, наявного в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах, уміння аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку та розвитку, чітко, лаконічно, логічно послідовно відповідати на поставлені питання, уміння застосовувати теоретичні положення під час виконання практичних завдань;

BC – оцінка «добре» (89 – 75 балів) виставляється за міцні знання навчального матеріалу, аргументовані відповіді на поставлені питання, уміння застосовувати теоретичні положення під час виконання практичних завдань, які, однак, містять певні (несуттєві) неточності;

DE – оцінка «задовільно» (60 – 74 балів) виставляється за посередні знання навчального матеріалу, недостатньо аргументовані відповіді, слабке застосування теоретичних положень під час виконання практичних завдань;

FX – оцінка «незадовільно» з можливістю повторного складання екзамену (26 – 59 балів) виставляється за незнання значної частини навчального матеріалу, суттєві помилки у відповідях на питання, невміння застосувати теоретичні положення під час виконання практичних завдань;

F – оцінка «неприйнято» з обов'язковим повторним вивченням модуля (навчальної дисципліни) (0 – 25 балів) виставляється за незнання значної частини навчального матеріалу, суттєві помилки у відповідях на питання, невміння орієнтуватися під час виконання практичних завдань, незнання основних фундаментальних положень.